

عنوان مقاله:

جابه جایی و دگرگونی اسطوره رستم در شاهنامه

محل انتشار:

فصلنامه ادبیات عرفانی و اسطوره شناختی، دوره 5، شماره 17 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمود رضایی دشت ارژنه - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهید چمران اهواز

حسینعلی قبادی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس

ثوراله نوروزی داودخانی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

رستم یکی از پرآوازه ترین پهلوانان شاهنامه است. در شاهنامه، پدر او دستان، پدربزرگ او، سام و جد او نریمان است و اصل و نسب او از سوی مادر به ضحاک فرزند مرداس می رسد. با این اوصاف، روشن می شود که اسطوره رستم در شاهنامه به کلی دگرگون شده است؛ به این ترتیب که نه دستان پدر اوست و نه سام و نریمان، پدربزرگ و جد او هستند. از سوی دیگر، در اصل و نسب مادری او نیز، خلاف آنچه در شاهنامه آمده است، ضحاک پسر مرداس نیست. بنابراین درواقع، شکل کهن تر اسطوره رستم این گونه بوده است که دستان، صفت رستم، نریمان، صفت گرشاسپ، مرداس، صفت ضحاک و سام، نام خاندانی بوده است که گرشاسپ از آن برخاسته است و بنابراین رابطه خویشاوندی که در شاهنامه درباره اصل و نسب رستم بیان شده، در نتیجه دگرگونی و جابه جایی اسطوره شکل گرفته است و واقعیت ندارد.

کلمات کلیدی:

رستم، دستان، سام، نریمان، مرداس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/853040>

